Gemeente Midden-Delfland

Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl

cittaslow

Ministerie van VRO, DGRO
t.a.v. DGRO - Directie Ruimtelijk Beleid
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk 982642
Uw aanvraag van -
Bijlage -

11 DEC 2025

Onderwerp
Zienswijze op Ontwerp-Nota Ruimte

Datum
12 december 2025

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief maken wij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de Ontwerp-Nota Ruimte. Deze nota heeft als vertrekpunt "Elke regio telt". Wij ondersteunen uw keuze om regio's een belangrijke plaats te geven binnen de nota, omdat veel opgaven spelen op het schaalniveau van de (metropool)regio. De gemeente Midden-Delfland werkt ten aanzien van het ruimtelijk beleid samen met de andere gemeenten van de Haagse Regio en het Hoogheemraadschap van Delfland in het samenwerkingsverband "Ruimte in de Haagse Regio". Daarom staat de Haagse Regio centraal in onze zienswijze.

Strategie voor de Zuidelijke Randstad
Als gemeente in de Haagse regio staan wij positief tegenover de ambities in de Ontwerp-Nota Ruimte voor de Zuidelijke Randstad. De VISTA-strategie, met als opgave 'Transformeren' voor de Zuidelijke Randstad, doet recht aan de opgave van de regio en sluit aan op de ambities en uitgangspunten die Rijk en regio in het BO Leefomgeving hebben vastgesteld voor de Zuidelijke Randstad.

Graag werken wij als Haagse Regio met het Rijk op basis van ontwerpend onderzoek aan het uitwerken en tot uitvoering brengen van de hiervoor benodigde maatregelen op het gebied van de gezonde, klimaatadaptieve delta (waaronder met prioriteit het regionale groen), toekomstbestendige verstedelijking, toekomstbestendige economie, mobiliteit en energietransitie. Dat de Ontwerp-Nota Ruimte hierbij de opgave van de groeikernen als Zoetermeer erkent is positief. Dit is een van de opgaven die wordt genoemd in de Handreiking Ruimtelijke Puzzel van de Haagse Regio.

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag
Als gemeenten in de Haagse regio hechten wij aan de verdere integratie van de Rotterdamse en Haagse agglomeraties die de Ontwerp-Nota Ruimte onderstreept. Vergroting van de agglomeratiekracht van de Zuidelijke Randstad is noodzakelijk voor het transformeren van de regio, zoals eerder al onderbouwd door de OESO. Hierbij gaat het voor de gemeenten in de Haagse regio nadrukkelijk ook om de verdere integratie met de Leidse regio vanwege het belang van de Leidse regio voor de kenniseconomie en het woon- en leefklimaat van de Zuidelijke Randstad.

FSC www.fsc.org MIX Papier van verantwoorde herkomst FSC® C003606

De nota geeft tevens aan dat ook na 2034 wonen en werken in de metropoolregio's wordt geconcentreerd. Dat past goed bij de afspraak in NOVEX Zuidelijke Randstad om met rijk en regio samen de verstedelijkingsstrategie voor de lange termijn te ontwikkelen.

Als het gaat om de verstedelijkingslocaties vinden wij het verwarrend dat op pagina 295 generiek Den Haag CID Binckhorst en Oude Lijn Leiden-Dordrecht (waaronder impliciet de grootschalige locaties in Rijswijk, Delft en Zoetermeer) worden genoemd, maar dat deze locaties ontbreken in de tabel op pagina 300 terwijl andere al afgesproken locaties zoals Bleizo daar wel in staan. Wij verzoeken u om in de tabel een volledig overzicht op te nemen van de locaties in de Zuidelijke Randstad. Daarbij kunnen uit de verstedelijkingsstrategie voor de lange termijn vanuit NOVEX Zuidelijke Randstad aanvullende locaties gaan volgen.

Versterken van het OV-netwerk Zuidelijke Randstad
Structuurversterking van het ov-netwerk Zuidelijke Randstad, zoals op de kaart Mobiliteit gezet, is randvoorwaardelijk voor de integratie van de Zuidelijke Randstad van Leiden tot Dordrecht en voor het kunnen faciliteren van de groei van de regio. De Oude Lijn is daarbij noodzakelijk en we zijn dan ook blij dat Rijk en regio samen onlangs weer belangrijke stappen hebben gezet om de verkenningsfase van de MIRT Oude Lijn gedeeltelijk af te ronden . Het blijft een complexe maatregel en bij toekomstige financiële of inhoudelijke uitdagingen blijft het nodig dat we perspectief houden op het hele pakket met viersporigheid, nieuwe en bestaande stations. Daarbij is het essentieel dat de viersporigheid tussen Delft en Schiedam wordt ingepast op een wijze die een kwalitatieve plus voor het Bijzonder Provinciaal Landschap oplevert.

Anders is de Zuidelijke Randstad niet in staat de noodzakelijke bijdrage aan de woningbouw te leveren en kunnen de ambities van de Ontwerp-Nota Ruimte niet worden gerealiseerd. Daarbij wijzen de gemeenten in de Haagse regio erop dat in de Ontwerp-Nota Ruimte de Noordtak van de Betuweroute ontbreekt. Deze verbinding is noodzakelijk om de Oude Lijn in de Zuidelijke Randstad te kunnen doorontwikkelen naar een metrofrequentie van 12 keer per uur als drager voor de verstedelijkingsstrategie voor de lange termijn en dient dan ook in de Nota Ruimte te worden opgenomen.

De Ontwerp-Nota Ruimte zet als structuurversterkende infrastructuur naast de Oude Lijn de Westlandlijn en de Oostlandlijn op de kaart. Dat is mooi. De hiervoor gangbare namen zijn ZuidWestlandcorridor en ZoRo-verbinding. Graag zien wij deze termen gehanteerd in de Nota Ruimte.

De gemeenten in de Haagse regio kijken er naar uit samen met het Rijk uitwerking te geven aan de kansen van deze nieuwe verbindingen voor het transformeren van de regio. Daarbij verzoeken de gemeenten in de Nota Ruimte ook aandacht te besteden aan de kansen van de OV-as Zoetermeer-Den Haag voor de verstedelijking op de lange termijn in relatie tot het Rijk-regio ontwerpend onderzoek Stedelijke Snelweg en Ruimtelijke Ontwikkeling A12/spoor.

De Ontwerp-Nota Ruimte geeft aan dat de Rijksinvesteringen in nationale grootschalige structuurversterkende infrastructuur aansluiten op de verstedelijkingsinzet en de VISTA-strategie en dat er een uitvoeringsstrategie langjarige infra en woningbouw komt, met mogelijkheden om volgende investeringen in grootschalige infrastructuur te kunnen uitvoeren en bekostigen. Hierover gaan de gemeenten graag, samen met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, snel met het Rijk in overleg.

Voor Midden-Delfland is het van groot belang dat de Zuidelijke Randstad in de nabije toekomst beschikt over een goed openbaar vervoer om te voorkomen dat de verkeerscongestie op snelwegen als de Rijkswegen A4 en A20 door de verstedelijking nog verder toeneemt. De wegen in Midden-Delfland worden nu al veel gebruikt door sluipverkeer als gevolg van files op de Rijkswegen A4 en A20. Dat sluipverkeer leidt tot verkeeroverlast en verkeersonveilige situaties.

Bescherming Landschap en robuuste groenblauwe structuur
Terecht geeft de Nota Ruimte aan dat in het landschap van de Zuidelijke Randstad een opgave ligt voor het realiseren van een robuuste groenblauwe structuur met groene verbindingen en routes, recreatiegebieden aan de stadsranden en grotere groene buffers, zoals Midden-Delfland. Daarbij merken wij op dat de bescherming van het landschap van Midden-Delfland de bestuurlijke opdracht en het bestaansrecht is van onze gemeente.

De gemeenten in de Haagse regio steunen deze inzet en werken graag samen met het Rijk in NOVEX Zuidelijke Randstad deze strategie verder uit inclusief afspraken over de bekostiging van de investeringen in de verbindingen en de landschappen en beheer en onderhoud.

Aanduiding Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland
In de Ontwerp-Nota wordt het Bijzonder Provinciaal Landschap als "landschapspark" betiteld.. Midden-Delfland is een sociaaleconomisch sterke, groene gemeente waarin wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Het landschap wordt gedragen door duurzame kringlooplandbouw, voornamelijk melkveehouderij. Het is van belang dat de melkveehouderij zich kan doorontwikkelen op deze plek in samenhang met het landschap. Dat wordt nu niet genoemd op pagina 191 en dat is een omissie, zeker gezien de teksten in hoofdstuk 7.

Wij zien graag op pagina 191 erkenning voor de kringlooplandbouw als drager van het landschap in Midden-Delfland.

Toekomstbestendige glastuinbouwgebieden
De Ontwerp-Nota Ruimte zet voor de glastuinbouw terecht in op intensiveren en clusteren in de bestaande gebieden waaronder Westland en Oostland, waarbij de Nota de transitieopgaven voor de tuinbouwclusters benoemt. De ambitie ruimte te laten ontstaan voor nieuwe economische dragers vanuit doorontwikkeling en kennisintensiever worden van de tuinbouw steunen wij als gemeenten in de Haagse regio. De OV-verbindingen ZuidWestlandcorridor en ZoRo-verbinding zijn hierbij van belang om de bereikbaarheid van de kennisclusters in de tuinbouwgebieden voor kenniswerkers te vergroten en de campusontwikkelingen in de Greenports tot wasdom te brengen. Dat in clustergebieden voor glastuinbouw voldoende woningen en andere lokale voorzieningen beschikbaar moeten zijn of komen voor arbeidsmigranten is een terechte ambitie. De gemeenten zijn benieuwd naar de concrete rijksinzet hiervoor.

Aandachtspunten
De gemeenten in de Haagse regio geven een aantal aandachtspunten mee bij de Ontwerp-Nota Ruimte waarvoor aanvulling wenselijk is in de eindversie van de Nota Ruimte:

1. De transformatie van de Zuidelijke Randstad gaat niet alleen om nieuw potentieel voor de economische clusters mainport en greenport in de Zuidelijke Randstad. Actieve rijksinzet is ook noodzakelijk voor de nieuwe groeibriljanten. Daarbij kijken wij naar de universitaire campussen Innovatiedistrict Delft, CID in Den Haag (en buiten de Haagse regio ook het Bio Science Park in Leiden) maar ook naar het breder stimuleren van ruimtelijke randvoorwaarden voor samenwerking van kennisinstellingen, startups, scale-ups, corporates en overheden zoals (HBO-)campussen en innovatiedistricten.

   In Midden-Delfland bevindt zich het hippisch kenniscentrum Equestrum Campus met o.a. een opleiding paardensport van MBO Lentiz. Deze campus is het resultaat van een samenwerking tussen overheden, onderwijsinstelling MBO Lentiz en ondernemers.

2. Dat de Ontwerp-Nota Ruimte het profiel en potentie van Den Haag en de Haagse regio als kennisstad en als internationale stad van Vrede en recht niet benoemt is een omissie. Internationaal bestuur en recht als nieuwe economische kans dient een plaats te hebben in de Transformeren-strategie gezien de kansen die dit biedt voor de regionale en (inter)nationale economie.

3. De strategie transformeren gaat om de verandering van huidige functies en de toevoeging van nieuwe functies. De gemeenten geven graag met de provincie en het Rijk invulling aan deze strategie en de vertaling naar beleid en uitvoering bij de betrokken overheden. Om voortgang en doelgerichtheid hierin te borgen is het wenselijk dat Rijk en provincie in het kader van de ruimtelijke arrangementen afspraken maken hoe zij vanuit het nationale en provinciale omgevingsbeleid optimaal kunnen bijdragen aan een voortvarende invulling van de strategie transformeren voor de Zuidelijke Randstad.

4. Zoals eerder aangegeven verzoeken wij u om in de tabel woningbouwlocaties een volledig overzicht op te nemen van de locaties in de Zuidelijke Randstad inclusief de locaties waar al afspraken over zijn gemaakt. Uit de verstedelijkingsstrategie voor de lange termijn die we in het kader van NOVEX Zuidelijke Randstad samen gaan ontwikkelen kunnen aanvullingen op de tabel volgen.

5. Warmtesysteem Zuid-Holland: in overeenstemming met het NPE (Nationaal Plan Energiesysteem) stelt de ontwerp Nota Ruimte dat elektriciteit de ruggengraat vormt voor het nieuwe energiesysteem, maar alléén elektrificatie is ruimtelijk niet haalbaar en wenselijk. Door in te zetten op warmtenetten in de gebouwde omgeving en glastuinbouw kan bovengrondse ruimtedruk én druk op het elektriciteitssysteem worden verlaagd. In het nMIEK is het Warmtesysteem Zuid-Holland aangemerkt als project van nationaal belang, dat voor 50% moet voorzien in de landelijke opgave van de warmtetransitie van de gebouwde omgeving. Gezien het nationaal belang van het project verzoeken we het Rijk het project te benoemen in de Nota Ruimte, temeer daar zonder bijdrage en inzet van het Rijk het project door de decentrale overheden niet kan worden gerealiseerd.

   Als Midden-Delfland ondersteunen wij het benutten van geothermie als duurzame bron van warmte voor de glastuinbouw en woningen.

6. De Ontwerp-Nota Ruimte kent nog geen uitvoeringsagenda of investeringsstrategie met inzicht in de benodigde middelen. De Ontwerp-Nota stelt "Het Rijk committeert zich met de Nota Ruimte aan de beleidsdoelen, niet aan de inzet van toekomstige financiële middelen, om de doelen uit de Nota Ruimte te verwezenlijken". Dit stelt de gemeenten teleur. De opgaven van de regio zijn groot. Sturing op de rijksinzet is een samenwerking met de lokale overheden aangezien de uitvoering vorm krijgt op lokaal niveau. Financiële instrumenten maken hier onlosmakelijk onderdeel van uit.

   Graag gaan wij met het Rijk aan de slag om te komen tot de Regionale Investeringsagenda die hoort bij de NOVEX Zuidelijke Randstad. Het is hiervoor noodzakelijk dat ook het Rijk financieel kan bijdragen aan de benodigde investeringen. Dit moet gaan om een langjarige integrale investeringsstrategie die langjarig zekerheid biedt over de bijdragen van het Rijk en geen schotten kent zodat de rijksmiddelen kosteneffectief kunnen worden ingezet in aansluiting op de opgaven in gebieden.

7. De Kamerbrief van 17 oktober over het langetermijnperspectief infrastructuur en woningbouw is hiervoor een goede basis. Tegelijkertijd: de investeringsopgave is inhoudelijk aanzienlijk breder dan infrastructuur.
   Concreet noemen wij hier de investeringsopgave voor een robuust regionaal groenblauw netwerk en de opgave voor vernieuwing, betere benutting en eventueel verplaatsing van de werklocaties als onderdeel van de strategie transformeren. Graag werken wij deze opgaven met het rijk uit naar maatregelen en bekostiging.

   Als Midden-Delfland vragen wij ook aandacht voor de middelen die nodig zijn om de bestaande groengebieden goed te beheren. Als gevolg van bezuinigen zijn er op dit moment onvoldoende middelen beschikbaar om het gewenste beheerniveau van deze gebieden te bekostigen. Dat gaat ten koste van de kwaliteit van deze groengebieden die zo belangrijk zijn voor de leefbaarheid van de steden in de Zuidelijke Randstad.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Guido De Bruijn van de afdeling LWE. Hij is bereikbaar via telefoonnummer (015) 380 41 11 of via het e-mailadres GdeBruijn@middendelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

M.A.I. Born
gemeentesecretaris

F.I. Noordermeer-van Slageren
burgemeester